

VEDLEJŠÍ VĚTY PŘÍSLOVEČNÉ PŘÍČINNÉ, ÚČELOVÉ, PODMÍNKOVÉ A PŘÍPUSTKOVÉ

2b

○ Vedlejší věta příslovečná příčinná

- ● bývá uvozena podřadicími spojkami *protože, poněvadž, jelikož*;
- ● ptáme se na ni jako na příslovečné určení příčiny a pomocí řídící věty (*Přišel pozdě, protože mu ujel vlak. Proč přišel pozdě?*).

○ Vedlejší věta příslovečná účelová

- ● bývá uvozena podřadicí spojkou *aby* a odpovídáme jí na otázku: *proč? za jakým účelem?* (*Tatínek šel na městský úřad, aby zaplatil poplatky za odpad. Proč, za jakým účelem šel tatínek na úřad?*).

○ Vedlejší věta příslovečná podmínková

- ● bývá uvozena podřadicími spojkami *jestliže, -li, kdyby, když, pokud* a uvádí, za jakých podmínek může být uskutečněn děj řídící věty (*Jestliže dostanu dobrou známku z matematiky, maminka mě pochválí. Kdy, za jaké podmínky mě maminka pochválí?*).

○ Vedlejší věta příslovečná přípustková

- ● bývá uvozena spojkami *ačkoli, ač, přestože, třebaže, i když, i kdyby* a vyjadřuje, navzdory čemu se uskutečňuje děj řídící věty (*Ačkoli se Radek učil, dostal špatnou známku. I přes co, navzdory čemu dostal Radek špatnou známku?*).

1. Určujte vedlejší věty příslovečné příčinné, účelové, podmínkové a přípustkové.

Vrátil se domů, *aby zavřel okna*. Jestliže bude bouřka, nevydávejte se do hor. Bratr nemohl cestovat do zahraničí, protože neměl platný cestovní pas. Příbuzní přijeli na návštěvu, *aby popřáli tatínkovi k narozeninám*. Když ti to rodiče dovolí, můžeš jít s námi do kina. Babička nemohla mluvit, jak byla dojatá. Turisté dostali v horské chatě horký čaj, *aby se zahřáli*. Přestože se všichni hráči snažili o co nejlepší výkon, mužstvo nakonec prohrálo. Jestliže nebudete muskety pravidelně přihnojovat, nepokvetou. Představení bylo zrušeno, jelikož onemocněl představitel hlavní role. Budeš-li pravidelně cvičit, tvoje kondice se zlepší. Kdybys pečlivě dodržel návod na sestavení modelu, dopadlo by to lépe. Jana musela zajít na úřad, *aby oznámila změnu adresy*. I když byl mladý, všechny si získal svými názory.

2. Vyznačená příslovečná určení nahraďte vedlejšími větami příslovečnými.

Kvůli nemoci nesměl sportovat. Bez zaplacení poplatku nesmíte použít tuto cestu. Otec šel na obecní úřad podat žádost o byt. Při troše opatrnosti se nemusí nic zlého stát. Vážili si ho pro jeho pravdomluvnost. Přes nepřízeň počasí se výlet uskutečnil. Navzdory všem varováním se vydal do husté mlhy. Bez sněhových řetězů se do hor určitě nevydávejte. Tatínek vyrobil domeček pro panenky Alence pro radost. V případě požáru ihned volejte hasiče.

Proč byl nemocný, nesměl sportovat. Jestliže nezaplatíte poplatek, nesmíte použít tuto cestu. Otec šel na obecní úřad, aby podal žádost o byt. Jestliže budete trochu opatrní, nemusí se nic zlého stát. Vážili si ho, protože byl pravdomluvný. Přestože nebylo pěkné počasí, výlet se uskutečnil. Přes horu varovali, vydal se do husté mlhy. Jestliže nemáte sněhové řetězy, do hor se určitě nevydávejte. Tatínek vyrobil domeček pro panenky, aby jí udělal radost. Kdyby hořelo, ihned volejte hasiče.